

Ért. dec. 31. 1880.

1174 Melige: „Emlékezünk régiekről.”

7. A ki mint vet, úgy arat.
(Elbeszélés.)

VI.

Mint búcsúzó darvak úsznak magas égen:
Száll az idő, — röptet boris szívvel nézem.
Minden szárny legyintés aggasztó intelem:
Megfrámlált napjaink hogy' sünnek hirtelen!

Lőt-futó rajjal láttad-e hangyabolyt,
Pajkos gyermek botja ha mélyére hatolt?
És láttad-e csenőjét ugyane fészeknél,
Ha felhők réprora sürűen eredt meg?

Ilyen a világ is. Lőt-fut véges ember,
Vetkedve éggel erő- s értelemben, —
De romboló karja sújt a vén időnek,
S erredék munkái gyorsan porba dőlnek.

Am azért ész, erő ne csüggedjen soha,
Szerecséje habár nem ritkán mostoha;

Ízellő járnyán lengő porfém hegyet nevel:
Ez, erő munkája hasztalan nem vesz el!...

En is, kényeremnek javát ki megettem,
Évek botros sorát fremélvén megettem,
His időmmel élek, amely részemre még
— Hogy búban eltöltsém, — égtől rendeltetik.

És hogy ösvényemnek feltaláljam nyitját,
Megharitom avult időknek kárpitját:
Rég viselt dolgokat rejt árnyékba annak,
Melyek ifjabb korban tanulságot adnak!

I.

Sági Mános fia Sági Balázs vala,
Alkatra sem hátrább álló, mint az apa,
Életekre meg..., de hogy mondhasam azt én meg,
Távolsága földtől van köztök az égnek.

Sági Mános imos, nagy, marozona férfi,
Feljajdul, ki kárja erejét megérzi, —
Hát mikor cselszöves halóját kihóinyja?!
Olyan, mint gerlicét üldözve a kánya.

Nem nég, hogy Dózsa György igazságos veve,
Koronába sülvén jegény büzös feje,
É gyilkos lázadásért lakolt a parancság:
A nem vetett kalácsot beh sokan aratták!

Ság ura első volt, habár otthon üle,
É hívásra nem hajolt sem jobb, sem bal füle,
Első — mondom — terhet kettőzni a népnek.
(Megengedtek akkor ilyest a törvények.)

Mert földhöz ragadt lett azontúl a jobbágy,
Bárabban nyújtó ki most ellenőz jobbát,
É mit eddig magához fondorkodva rántott,
Toggal szabadhi — rólt — a kettős hovácsot.

Rucza, liol meg tikmony értékét veszelte,
Bárany, söre, borjú lett róva helyette,
É még örülhetett, ki emigyen menekvék, —
Hej, mert a halodát már sokan ismerték.

Sőt nem egy érerte hajdúk Kemény kezét,
Ha a sarcsot adni talán késleltekék....

4.)

Mert a fiúleken ír nem türt ellenmondást,
Hullt is rá az átok, mint jégerő, folyvást....

Íkint két alma a fán, külsőre hasonló,
Ha belsejét egynék emészti a pondró,
Egyelő nem lehet izre és kamatra,
Egy különbözsenek Balázs meg az apja.

A testi erőt ha felidreg mérsékli,
Mélto becses el úgy bír igazán a férfi,
Pedig ilyen vala Sági János fia:
Széled, jómbor, noha megedzett dalia.

Gyülölség nem férhet nemes, jó fiúvéhez,
A bánkodóval ő csak báuatos érez,
Avval meg, ki örveud, az örömet ofxja,
Dölyf és feuhéjára's keblét nem dagasztja.

Idegen jószágra nem nyújtá ki kerét,
Becsülték is ám őt, szerették is ezért,
De, ha fiktora állni jó hírnev sürgette,
Ember volt a talpán, ki megállt mellette....

Am hogy feje híján ne emeljek szobrot,
Elején siell, látom, hirdeni a dolgot,
S elmondani rendben, hogy mindenki értse,
Honnet fiarmartak ok Karancs vidékére.

A Sági-nemzetség nem mai ivadék,
— Poros földiauson ez rég megiraték, —
Neve is elmúlt már ama vármegyének,
A melyben ősei hajdan feületének.

Tatah volt a neve, hitvány egy megyéistke,
S mint folyóba patak, befutott Templémbé.
(A kettő helyén ez egy van fen azóta,
Am hazafi tisztét emberül leróva.)

Ok élé dedükjöknek tízedik nagyapja,
De csak egyet látok irásba foglalva, —
Egyet látok, vitéz Sándornak az apját,
Cselen volt a neve, fókán azt vitatják.

Pedig ily névre pap nem keresszel, sudom,
Nem is jegyzi azt a martyrológium,

Nem ám: Ársiától pogányul hozák azt,
Rajta, Kutassa, ki ellenvetést támaszt.

Fiatk neve elé csak azért függeszték,
Hogy eredetüket mások is ismerjék,
Pedig ismerhették vón' Gaudovt amúgy is:
Nem egy haroznaki hordá babérkoszorúit.

De még ösmereteseb volt a fia, Gáuos,
Mátor is, erős is, exxe sem hiányos.
Beisülete exért mindenkítől kijárt
S figyelemre kelté Robert Károly királyt.

Gerölülő korában udvarhoz viletéki,
Meg is alapítá, mint apród, hirnevét,
Később életifogó leve "Gáuos mester,"
Göt még — mint meghalljuk — magasra is
ment fel.

De előbb egy gyász-kor foitylát fellebbentem,
— Csak rá gondolva is, sir belé a lelhem! —
Hlaltvaló dühe, fejdelem bosziya
Nemzetek jólétét gyakran hogy' feldúlja....

Károly király — tudjuk, — idegen nemzetség,
Nem is csoda hát, hogy sokan nem ferették,
De alapúl önkényt vetve uralmának,
Még a leghübbek is megboltránszának.

Slyen vala Lác is, Káis a Felixián;
Hovagvék a király viselete mián,
S, miként jötét felhö magasan lebege,
A haragot fojó tieblében viselte.

De minél fürübb lere égi villám teste,
Annál nagyobbat fíjt, dörrenve, leesve,
Felixiánnak is úgy dölt ki haragja,
Hogy megtört lönyának arczára pillantá.

Mint ékes lilium, szararól levágva,
Borult édesatejja lábaihoz Klára:
"Ne nézz rám, ne nézz rám, fégyenben ég arczom,
Szégyenbe tartított a királyné affzony!...."

Nem is foła többet, csak szokogott szegény,
De tüzes nyil foirt át büs apja tiebelén;

Hölgykét vesztett ligris nem inál gyorsabbau,
Miként Felixián termett az udvarbau.

Királyi udvarbau, ebédlo' teremben,
A királyi család ült már egyetemben,
De hogy Felixián a terembe ronta,
Hirtelen-jeđtség mindet megfzálotta.

Fürge étel-fogók elképedve álltak,
Kivonk kardját látva Lás Felixiánnak,
Hát mikor lesújt vadult örülettel!
Kit csak fele ért is, majd hogy nem esett el.

Vér pirosítá már élet a fegyvernek, —
Ki állhatna ellent az örült embernek?....
„Allok én” — ezmele a Lános magába,
É hegyes törét¹⁾ Lásnak nyakfirtébe mártja.

Hátulról üstökön ragadta azután,
Hogy megtántorodék dülő Felixián,
Mire a többi is, neki bátorodva,
A boldogtalanaat földre letiporta.

Meg is hala fregény Felixián sebben,
Háportkét rá hulló tömöntelen sebben.
É Lános mesternek ez volt szerencsése,
Mely ide vezérle' Karanus vidékére.

Mert a boszius király, főnemesi szóra,
Függö peisét alatt irást adott róla,
Hogy Felixiánnak, kiirtatván hadja,
Birtokait Lános mesternek od' adja.

Hogy pedig Karanuság, Harlyán, Gerge, Keszi
Felixiáné volt, Krónika hirdeti,
Sőt nemrégiben is (Kinuses hárukt' éke!)
Sú lettek vaimeres aranygyűrűjére.

Amde Lános mestert vágya tovább vitte,
Ezent leve először testörsegi szóra,
Majd várnagy lett Lócsein s Pömör föispánja,
Majd meg' uralta őt Greged erős vára.

De a földi létben örök semmi ninusen,
— É hogy így legyen bölhsen vendelé el Istén, —

János mester napja színtén lehangatlott,
Elhagyta vágy, erő a meggörbödött aggot.

É, miként a madár, nagy útról megtérve,
Szélid nyugalomra visszaszáll fészékébe,
Szállt János mester is sági Kastélyába,
El is következék halála órája.

Két fia kísérté örök nyugalomra,
Ott porlad teteme egy kopár halomba,
De, hogy veselt dolgát senki ne felejtse,
„Sági” előnevet vésték a Keresztre.

É neven neverték minden nemzetiségét,
Mely két száradon át itt virágzott és élt,
Erektől származott színtén Sági János, —
Visszatérnünk ehhez illendő lesz mármost.

II.

A sági Kastélyban nagy fűrgés-forgás van;
Füstölög a kémény istenigazában, —
Fésémbel a szakács ír, futos a sok kukta
É be-betekint olykor a kemenczelyutkba.

Somha síhederek pelesenét forgatnak,
Csapdosóán orrukat lehe jó illatnak, —
Inas, várkonuseléd porol, kefél, sürol,
Amint parausot von kiki János úrtól.

Te, jó Sági Balázs, mindezt nem is érted,
Pedig nem másért van mindez, csak te érted, —
Vár is már az apád, — vendégek értenek, —
No megállj, rossz fiú, majd én felkereslek.

* * *

En' egyetlen hazám, szegény Magyarország,
Hányszor fújtott már a fers vad dühe horrad!
Hogy letörölje a földről ékes arrod,
De te állsz s ellenid vallottak kudarcot.

Nem is felténem én ezet éves élted,
Minden fiad fíve dobogna csak érted!
Ah de hány, kit ringatsz, s óvtál száradotkig,
Most ellened áskál, bujt és agyarkodik....

Egy vágy, egy akarat hön érő fívekben,
Megóvhatna minket bármi veszély ellen,
É mint a béna mankót, segélyt nem keresnél,
Édes hazám, akkor idegen népennél.

Mert, hogy gyenge támasz az ilyen, tudod jól,
 — Bár ne kellett volna megtudnod! — magadról,
 Midőn dülő vérben önerődre hagytak,
 É romokból építél új házat magadnak.

Midőn (létezt küzdve) egy hegyi odúnak
 Üregébe tizen, húszan is elbújtak, —
 Nem is hinném, ilyet ha nem láttam volna
 Hartgáui határon egy fziklaoldalba?

Földtől az ég felé egyenesen siet
 É fziklafal mintegy negyven-ötven ölet,
 É hol csak a madárnak lehet lakozása,
 Ott van e kis barlang ép' a derekába?

Középen elosztva terméskő-öfzloppal:

Egy-egy nyílástól nyer fényt mindenik oldal, —
 Magasan áll az egy, ablaknak veheted,
 De a másik öblös, rajt' bárki bemehet.

Arax hogy bemehet, ki felkúszik odáig,
 Mert biz' oda lépcső nem nagyon csigázik, —

Akkor sem veretett oda femmi lábnyom,
 Hogy először mentek bele a fziklakon.

A satárjárásnak idején esék ez,
 Hogy közel járt a nyíl Gág ura szivéhez,
 Kik satár csapat üz, lankadtak, keményen,
 Csak az ég csodája segített szegényen.

Végző erejével iramlott a hegynek,
 É kúszott, mint kit járnyon angyalot emelnek,
 É felkapaszkodék a hegyi odúba,
 A járavtságot itt testéből kifújva.

A satár meg dül-fül, másseni biz' ő nem mer,
 Exer támadót is lever ott egy ember, —
 Nagy haraggal tehát visszafordulának,
 É eget vert csakhamar lángja Sós-Hartgáunak.)

É hogy ily csodás módon történt menekvése,
 Hápolva is emelt ott annok emlékére,
 É egy remetének évi tartást rendelt,
 Megegyezvén ebben a sági konvekttel.

A barlaughoz pedig járót készítének,
 Lenne kényelmesebb majd a remetéknél,
 Mert mindig is éle ilyen ott azóta.
 (Felen, persze, meleg tanjára hízódva.)

Göt utóbb, kedvelvén a dús angáriát,
 Exérséngből jött oda egy ferenczes-barát, —
 Megbízott embere ez Sági Balázsnak, —
 A kápolna mellett most is ott sétálnak.

De vajjon mi felől tanulnodnak épen,
 Nem nagyon paxarakt, látom, a berrédben;
 Hármát-négyet lépnek, öffenéznék arján,
 Nehéz gond sükrözik mindeniknek arczán.

"Jól meggondold, fiam, hogy mit vagy teendő,"
 Gróla végére a gondos tisztelendő,
 "Atyád híre nélkül venni feleséget!...."
 "Én ugyan nem félek, de rettegek érteled!"....

"Ne bisüly," mond Balázs, "ma nagykorú lettem,
 Nem döntheti már meg senki az én tettem,

Ézvem vonzalomával pedig frámot veték,
 Tóra vezérelt arat a jóságos ég."

"Helyesen, de azért mégis mondok egyet,
 Tancsrolom, fiam, arat jól megfigyelned,
 Ha ex sem rendit meg" — folytatá a barát, —
 "Úgy östreskellek, — hozhasod ar arád."

2 Mikor öseidnek felderült itt napja,
 Tudod, gyász borult a Felixian-hadra;
 Kiirraték itt a Lásosk nemzetsége
 It meddig Abának keze csak élére.

Abá Tamás vajda, nőgródi főispán,
 Tul ment még a véres ítéleten is tán,
 Király előtt — véle — ex nagy érdem leszen,
 S életét csak alig menték meg kevesen.

De neháugau mégis, csak csekély értekkel,
 Pengyelhon határait büjdosva értek el,
 S józival fogadva: alsóbb nemességnél,
 Malatinvzki²⁾ néven tagjai levénék.

Am egyet közülök honfiúi vágyak,
 Szülőföldét látni, honába vonzának,
 Haza is értékett várandós nejével,
 Kis a fátorozás³⁾ csakhamar itt ért el.

Nem sejték, ki legyen, ő fiúként hallgatott,
 Mintha ismerne itt valamely alakot.

"Töhet idő, — monda — mostan nem laudésos
 Girba leve sinus még öreg sági Tános."

De jó Malatinszki előbb megindula,
 Melyből meg nem térünk, ama nehéz útra,
 A neje meg, szegény, piczi gyermekével,
 Hogy' mehetett volna mármostan innét el.

Kisiny házat veve s egy telkeskét hozzá,
 S idejét, erejét munkára beosztá,
 Itt élt békességben hosszú időn által,
 S még jöttköt mosolygó kicsi unokákkal.

Honnet jött, mi vala, elfeledték régen,
 De meg van írva a remetek könyvében, —

Ekes göth betűkkel s nem egy-két oldalon,
 Ha épen kívánod, el is olvashatom."

"Kéj, mi közöm nettem poros Krónikához,"
 Szóla Balázs, "atyám, leszed-e, határozz."

"No csak lassan, fű; vagyon bizony közöd,
 Mert Lilla'd is ott van az unokák között."

Több nemzedéken át virágozt e család,
 S itt-ott ismerheted nem egy derék fiát,
 De, közülől vesztve, ezen a vidéken
 Csak az árva Lilla maradt meg éppen.

S noha, mint nevelő apja, ő nem paravt,
 Jó les-e, fontold meg, nőül elveuned azt;
 Ellenségi voltak ősid, jól tudod,
 S indulatukból még apádnak is jutott..."

S így végzé beszédét a derék freresed,
 S kímleli, Balázsa milyen hatása lesz?

Félt, hogy megfogadja, attól is félt, hogy nem,
 De nem jókát várt e kettős félelemben....

Mint tavaszi füve bárányt ha terelnek,
 Tárgulnak izmai kis baromkebelnek,
 Dagad az örömtől bordája, veséje,
 É bégelve, ugrálva szökik a cseplyésbe.

Olyan leve Balázs, hogy ezeket hallá,
 A barát vállára könnyes arcát hajtá,
 Által is kulcsolta csiklyás vastag nyakát.
 (Ezintén könnyet érzett pilláin a barát.)

Majd heves örömré fordítván a dolgot,
 Dagadó kebléből ily szavakat ontott:
 „Mennybéli Istennek legyen dicsősége,
 Hogy tanácsadásért te hozzád verérle.

Örökön-örökre áldomék szent neve,
 Hogy általad ilyen nyilatkozást leve.

Repeső örömtől áradoz a lelke,

Ne csodáld, hogy sírok: sírok örömeiben.

Régi rossz emlékeket, méltányos panaszokat
 Csirái talán így végkép majd elavaszt,

Két viszályos család ha két ivadéka
 Egy kenyérré jut és egy közső hajlékba.

Kis eddig szerettem, szeretem most jobban,
 Égő szívem érte szaxforosán dobban, —
 A kerék világért róla le nem mondom,
 A te fejedet hát ne fejkifélt gondom.

És mivel ő tölem szintén nem idegen,
 (Megigértem neki:) feleségül veszem,
 É noha titok marad az egy kis ideig:
 Meg kell lenni mégis, hamarosan pedig.”

Ézölt határozottan, ézölt erélylyel Balázs,
 Így szólni sz közül három se' tudna más,
 Kinek oly nord apja vagyon, mint ő neki,
 Uri Kevélyjéggel, mint a páva, teli....

No most jó szerzetes, a sor te-rád került,
 arcodra öltetni a repedt hegedüt, É örömedben sírni

„Kristen feut nevét én is veled áldom,
 Hogy beteljesíté eme kívánságom,
 Mert, habár finlelve ellentétöt vélék,
 Rég így ohajtom én e dolognak végét.

Mielőtt Balásznak még ezeket szólád:

egy keserves nótát,

Siess azért, fiam, hozd el szép arádat,
Két lami is jöjön távolabb utólad,
De jövelelőknek szélját ne hirdessék,

Mig ideje nem lesz, hogy közhírül essék.

En a kápolnában várok majd veátok..."
Beszélhetsz, jó barát, már porát se' látod,
Úgy neki iramlék örömeben Balárs,
Mint iramlék kis őz, ha rettentü vadász.

Előkeremén a barát is kulcsait,
Nagy mohósággal a kis kápolnába nyit, —
Kivette gyorsan a legszébb pluvialét,
Pedig ezt lassabban megtenni is rá ért.

Mert Balárs, a kicsi szellerházba nyitván,
Menyegzői köntöst nem igen lát Lillán.

"Hamarosan készülő esküvőre, édes,

Hoggy mért ily sietve, ne is faggass, kérdezz?"

Égy felelt, de Lilla nem is sokat kérde,
Girva borult hűve dobogó keblére, —

Annál többet kérdett von' nevelő-anya,
Ha száját ily szókkal az be nem tapasztja:

"Ne aggódjék kelmed, kétség se tartson,
Lelkem becsületét viseli az arcom,

I én e becsületet pravammal kötöm le,

Méltó társul vezrem Lillát a Körömbe.

"Ófiúte vonzalom, tiszta hű szeretést,
Ami szeretést hozzája vezetett,

De most még egyet is fűz örökre hozzá, —
Rövid napok ezt is köztudásra hozzátk."

Exótt s Lillát ijólag sietésre intve,

Rói levé már kezét a lapos kilimre,

I fülebe sügva a nevelő-apaának,

Nagy sietve ismét elhagya' a házat.

Lilla pedig, gyorsan fehér köntöst öltve,

Myrtuskoszorúval szőghaját körözte,

I szerény ibolyaként nyugodtan így vár ott,

Mig a Kapu előtt egy hintó megállott.

Hoffni lett ideje ám frégény barátaink,
 Talpa alatt mintha égne a farságnak,
 De még a tanúk is, egy „Mi atyánk” mellett,
 Itt kápolna padján már meg is pihentek.

Mégre felérkerék a fedeles hintó,
 Rugonyos vaspánton hellemesen ringó,
 És kilépe Balázs, harra fogva Lillát, —
 Örül a remete minifannak, amit lát.

Hát mikor fremlélt, a kis oltár mellett
 Terdepelni ott a földön járó szentet,
 Bizony kis hja volt, hogy ő nem esett le
 Lábaihoz, buzgó könyörgést rebegve.

Hisz' olyan vala, mint mennyből jövő angyal,
 Halványan pirosló áhítatos arccal,
 S égren emelt fréme sündöklő könnyesepje
 A gyémántos hitvány bekasóvá tette.

No de nincs ideje most a merengésnek,
 Én is hát a dolog velejére térek,

S röviden elmondom, hogy eskvének hitet,
 Látom, Balázs úrji már ugyan csak siet.

Viaszgyertyák mellett ott áll a feszület,
 „Sági Balázs — fról a pap — Kérdem te-tőled:
 Szereted-e e nőt, veszed-e hitvessé?”

Mire Sági Balázs e fravakat ejt:

Mire Sági Balázs

„Szeretem, elveszem, kincs gyauánt őrizem,
 El sem is hagyom őt sem földön, sem vízen,
 Siromig az övé maradok egészen, —

Mint mondásom igaz, Isten úgy segítjen!”

Hasonlókép teve hitet szép Lilla is,

Feszületen tartva rózsás kis újjait, —

Mire áldást ada a szerzetes rájok:

Határ nélküül való legyen boldogságok!

Sírt az örömapa, bár fogadott volt csak:

„Piczikém, feledni téged én hogy foglath?”

De fról Sági Balázs: „Nem kell őt feledned,

Ápa helyén apát tisztelünk mi benned.”

Csak pár napig viseli gondot még reája,
É hű apai gondod jutalmát találja."

Egy indultak vissza a kis szellérházba,
Mely ily ékes párt még keblebe nem zára.

III.

Hát fen a kastélyban ugyan mit művelnek?
Kege-zuga megtelt már a sok teremnek,
Megtelt vendégekkel, csifra úri néppel,
Némelynek ruhája egy faluval ér fel.

Mert, hogy hírül vették: Góg mily ünnepet ül,
Egész vidék ura gyorsan talpra kerül,
De még az úrnők is, úrfiak s szép lánykák,
A meggének látod itt finét, virágát.

Nem is úgy jövenek, mint egyébkor szokták:
Arany, ezüst himtől csillognak a szoknyák,
Bársonyból, selyemből levén az alapjok,
Miként rajok hagyta boldogult nagyanyjok.

A vállfűzők pedig, drágaköves gombra,
A karcsú derékhez formásan hajolva,

Hogyöngyös párlóval szép öszhangba' vannak,
Minolen nőt tekinthetsz nemzeti augyálnak!

Amde a férfiak sem maradtak házul,
Akárhányszor látható itt a legjavából,
Gyjtásos dolmánygyal lagos deli testén,
Rojtos topánjukon sarkantyú penegvén.

Némelyik felvállra bársony meztét ölte,
Aranykapos tartván széles mellén össze,
É' úgy, mint kard s fergő, drágakövel rattva,
Vitézi jutalmul szerzi a — — nagyapja.

De szép magyar ruha nem tartozik miránk,
Hitt az ilyesmitől régen kifordulánk,
Levén a nadrágunk krinolinmód szabva,
É' fecske-farkkal fityeg "csipett kabát" rajta.

Tornyos kalapunk meg, lányórnak lapulva,
Ha a vasához érsz, önmagát kirúgja,
Fehér gyötlő ing helyett most az "oxford" járja,
Ármányos figurák rajzoltatván rája.

Kamáslinknaki orrán mikor új is folt van,
 Megesodáltak volna hajdan ezt a boltban, —
 Hát még..., no de legyen a gánusból is elég, —
 Kiknek a lezke fről, már észbevehették.

Hemény beszédhez én úgy sem igen érték,
 Hlaugja fről belőlem a keserűségnek,
 Hogy a fajtam olyan nagyon állhatatlan:
 Jó időn közönyös, bár lelkes a bajban!....

Tehát zege-zuga megtelt a teremnek, —
 A hölgyek egymással vidáman csevegtek,
 A férfiak pedig külön csoportokba,
 Neha Karsintának csak reájok — lopva.

De jön Sági Hávos s „Ej-no, urak,“ így fről,
 „Hogy csak vesztegelték, bizony Isten, minis jól,
 A nők, külön válvá, ünhatják is magok,
 S érintetlen állnak a kupás asztalok.“

(Mert, ó uram bocsá, — én el is feledtem,
 Hogy kerítell asztal áll egyik teremben, —

Sült is van, Kalács is, felhalmozva ottan,
 S ép' oly nagy választék kitünő borokban.)

2. Nosza, egyéki, igyék, kinek kedve tartja,
 Más meg elmés nőikkel keveredjék bajba,
 Kinek pedig sem ez, sem az nincs ingere,
 Hátékban fordulhat salán szerencséje.”

Így fröla és fravát sokan megfogadták,
 Csakhamar is leszen nőkoszori sarkább,
 Mert olyan az ifjú: előbb huzakodik,
 S csak egy biztató szó, máris furakodik.

De a nők magok sem ellenségi ennek,
 Szívesen adnak helyt fiatalembernek.
 Lett is arján vig kedv, nevetés meg tréfa,
 Csak tízedrészben is nagyon sokat ért a?

Keleti virágnyelv s a találós mesék
 Még a korosbaktat is megneveltették,
 De a legifjabbak „szem-szem-gyűrűt“ dugva,
 Csak lopva nevelték ott a másik zugba.

Nevetnek, ha egy-egy piruló leányka
 Szemérmes csókkal szalogát kiváltja,
 Pedig hát fregéynnek nincs az kedve ellen,
 De fél, mert mamája ott van a teremben...

A férfiak szintén lettek mulasságot,
 É jól meghányák-veték az ország dolgát ott.
 (Mert a politika háládatos mező,
 Tudatlan is helyt nyer ott, ha előkelő....)

Egy-egy az osztáblán malmoz, nyúlát kerget,
 Bár agyát nem lakják hadvezéri tervek, —
 Májok meg Kúpvégü birbicscesel koczháznak,
 Lapul is erszénye immár egynehányanak.

A terített asztal sinisen hívők nélkül:
 Sokan frongat olnak ott a hegy levébül,
 De nem, ami Kristály-forrásból bugyog ki, —
 Szülőgerendéből kell azt gonddal sajtolni.

Sági Tános pedig le s fel jár mosolygva,
 Egy dologért hajlik csak a feje gondba,

Hogy a Balázs gyerek oly jóka nem tér meg,
 Szankafstója kisse' ez az örömenek.

No de aggodása ebben nem tart jóka,
 Mert Balázs az ajtót végre csak benyitá.
 Pedig eljönne esett nehezére,
 Egyedül maradván kisi felesége.

Héj de tövise is vagyon a rózsának,
 Sági örömei gátja is találnak, —
 Amint a barátot látja fia mellett,
 Mert e pap neki már sok galibát ferezett.

Most is, hogy beleje, aronnal rá kerdi:
 „Valaki mit teszen, magának useletszri.” —
 Pedig Tános úrnak nem kedves tétel ez:
 Minden intést így kerdi az a vén ferezetes.

Sőt ekkép köszöntni lett immár szokása,
 É nem egy halandónak volt is az javára,
 Amde Sági Tános nincs oly földből gyúrva,
 Hogy egy kopott mondás terelje jobb útra.

Tudja ezt a barát, azért csak rá hagyja:
 Ha felfortyan is, de nem tartós haragja,
 É rá sem hederítve, sarokba húzódik,
 Úgy véli a jámbor, ő az utolsó itt.
 Balázs pedig a sok termen végig méggen,
 Köszöntvén mindenkét nyájasan, szerényen,
 A viszkonzást szintén kedvesen fogadja,
 Mindenkinek kelő tiszteletet adva.

De nem így történt a legszeleső szobában,
 Hol a felibb vérű nemes ifjúság van, —
 Ifjúság és borok roppant sokasága,
 Ismait némelynek márig is iskláudja.

Csak-hogy máir megjövel, kurjant Ordi Genő
 Közöttök — úgy látszik — ez volt adó s vevő,
 Csak-hogy itt vagy, szóla még emeltébb hang
 Nélküled én e kört hiányosnak tartom.

Érti és megfioritá Sági Balázs kezét,
 Hogy sok megfioriszeune, feljajdulna ezért,

Amde nem rándult meg Balázsnak egy írma,
 É köszöntést, fioritást gyorsan adott vissza.

Ember vagy, eximbora, visszadoltad szépen,
 De adós maradnál burzogányvetésben,
 Tudom azt az egyet. Így folytatta Ordi,
 Szerkentvén őt a bor kissé dulakodni.

Szeré Sági Balázst ez a helyke beszéd,
 Szeretné szájára tapasztani kezét,
 De tiltja, vendéget sérteni, az illem,
 Másképen beszélt hát és beszéde ilyen:

Nem szoktam senkinek maradni adósa,
 Hogy jobban megismerj, lehetek is róla.
 Bármilyen susára kiálltok én veled,
 É örülhetsz, a földet ha végig nem mersed.

Szeretném azt látni, Ordi ír felesel,
 De, burzogányom alatt, tudom, hogy leesel.
 Mert a burzogánydobást érti ő legjobban.
 (Tanulgatja sokszor üres juh-akolban.)

Furcsa bajnokjárték volt az rég-ivőben,

Hogy irhassam én le azt legillendőbben?

De lassú elmémből majd tán csak kihúzza,

Ha szépen megkérem, nem tom, melyik — máz!

Valamint a kópja, valamint a gerely,

Őseinknél — miként másutt is — szerepel,

És úgy leve frámot a buzogány akkor, —

Sok ily fegyverrel bírt a harcos hajdanok!

Am vele Bendegúz- és Arpadnak népe

Más nemzetenél sokkal ügyesebben éle, —

Nemelyje Kettős is hordott az oldalán,

Hogy legyen, ha egyet el is süjtana tán.

Éltek vele harcon, éltek bajvivásnál,

Mert, miként más fegyver, biz' ez nem hátrább a

Közeltől az ellent fejedűbján rontja,

Sováról veti le távolabbról dobra.

Hajdanában megfért az a jó illemmel,

Hogy levették bajt is vivjanak ilyennel,

De, mióta golyót messze lartit kis lóang,

Teledésnek adtuk sok régi talizmánt.

ma már a bajvívás másként megy egészen,

Csak lopva ejtjük meg valamely cserjésben,

S bajtársat, mint nyílat, pisztolygal megölve,

"Illanj beretk" — frötkünt nagy bátran külföldre...

De mit tartozik rántk, — terjünk hát Balárhoz,

Ordi szavaira vajjon mit határoz?

Azt határozza, hogy elfogadja bátran,

Csak kiköti, hogy ök legyenek vagy hárman.

Mert — úgy mond — ölténem sisaktól meg páncréli,

Bizony nem érdemes egyetlen dobásért.

Ordi megrestelli kisé' ezt a válassz,

Maga mellé mégis két ifjút kiválaszt.

Egyik vala zömök Ugarszezi Zsigmond,

Meg frötkta ez rágni mindentkor, amit mond,

Tól van, dümmög most is, bár nem tetszik netki,

Ordi Benő hogy őt ettékent kitünteti.

Harmadiknak maga ajánkozék Bendi,
 Kedve folyant egyszer magáért kilemmi.
 Kifjen igris jäték, halálra nem ríjtja,
 É nyitva lesz előtte a dicőség utja.

(No meg azt is véli: sor se' kerül rája,
 Pírít Ordí Benő megedzett karjába, —
 Pírít, — így suttognak itt-ott gonosz nyelvek, —
 Hogy Balázsnak Kedve, ha Ordí fíjt, elmegy.)

Ekként megegyezve lérnek fegyvertárba
 É a hír a természet csakhamar bejárja,
 Bajnokjáték leszén, mondogatják rendre,
 Megnérrük, hogy kinek kedvez a frereuse.

É mint mikor méhtasba tolvaj darázs szálta,
 Felrong a kas népe és rohan rája,
 Úgy siet mindenki s jäték, ivás helyett
 A viporond körül szemelgetnek helyet.

Mert ott kin eralatt fris kertészlegények
 Vívásra alkalmas helyet késztének,

Meghinték poronddal, el is egyengették,
 Meg ne botoljanak rögbé' a leveleték.

Két oldalon lözák vártak a vendégre,
 De a főbket ülték puha karosszékbe,
 A másik két oldal üresen hagyasván,
 Hást ne legyen a vas nézőknek alakján.

A falu népe meg az udvaron hívül
 Gyülekvék, hogy vette a bajvivást hívül,
 Rézes a kerítés, mindent látanak onnet,
 De némely főira mász: hát ha tán ott jobb még....

Megjelentek végre a pánczélos ifjak,
 Egymással frívesen keret is szorítanak,
 Majd hírz lépést mérve, állásra ugortak,
 Emitt három, Sági Balázs maga volt csak.

É eligazodának bal lábát kivelve,
 Melyet feltámasztott kermetes paizs fed be,
 Majd a derekóig érvén mindeniknek,
 Varsunkó valahogy ne botolják itt meg.

Bendben vagyunk, mola Sági Balázs végre,
 Ordi Benő hívtak burgány-ütésre;
 Bevárom én bátran, kézzel áll a mellem!....
 Könnyű lesz, felel az, hozzá utat leltem.

Éröl, de szót a fegyver surrannva kísére,
 É oda tapad Sági Balásznak mellére,
 Fombjával előre, kifelé ugaléval,
 Még lehulltában is majd a föld nyelé el.

Mert, hogy erős vala az ütés, jól látták,
 De, mint szilárd Kőszál, Sági Balázs úgy állt,
 Még csak meg sem rezkent a kemény ütésre,
 Bár követte a nők nagy sórnyűködése.

Nó volt a vélezásod, monda Balázs, nagyon,
 De azért azt neked nyomban visszaadom,
 Adósod maradni, Benő, nem akarok, —
 Megkapod, ha tetszik, akár a kamatos.

Érölt és a burgányt homokból felvéve,
 Bizton irányozá Ordinak mellére,

É' repült a fegyver, pedig oly erősen,
 Alakja sem loitorék a hig levegőben.

Csak, miként ha kötél volna kifeszítve,
 É' repülő burgány olyan vonalt írt le,
 De Ordi mellére nyomta a pesétet,
 Hogy majdnem megretkedt torkában a lélek.

No még sem retkedt meg, kéőbb visszatére,
 Am nem alkalmatos mindjárt a beszédre,
 Maga is próbálniül ült le egy löcsőre,
 Nem telhetett gondja felrügött pajzsára.

Nagy biztatás nem volt ez Ugarszegetek,
 His hja, hogy szavát, futván, nem szegi meg, —
 De mégis nagylomhán a fegyvert eldobja,
 Hogy Balázs, mint labdát, röptiben felfogta.

Ártatlan lökés ez, vissza is iggy adom,
 Csak egyet legyintek fisaktarajadon,
 Érölt Balázs és, amint monda, iggy is teve,
 É' fisaktalan lön Eszigmund vastag feje.

Ugy sompolygott odább, de hátán a fisak,
 Ott figyelt, tartván állszorító frjak,

Mondotta is neki némelyik tréfásan:

Ho's mit árulsz, Zsigó, a hátikosárban?

Bendire jött a for; nini, bizony tán fél? —

Mintha reszketne rajt' a fisak meg pánuszél, —

Nem az érzem reszket, de a teste benne,

Mignem elméje e furfangot meglelte:

Hla jól vélez — véle' — s nincs mit kételkednem,
 Félre ugrom; bizony kár nem tesz én-bennem.

De veszére gondolt ki ilyen furfangot,

Mert furcra dolog lett, amit elmondandók.

Amint buzogányát Ságira ellökte,

Már lábai előtt esett az a földre,

Mert fegyény Bendinek nem volt nagy ereje,

Abból is Jelerész felelme elveve.

Amde Balázs készül pronyü támadásra, —

Egyet lép előre, azután meg hátra.

Háromszor leve így s mindenkor oxált vérett,
 Ellenfelébe így öregbitvén felszet.

Tene buzogányát végül megharagja

A levegő-égben, hirt' bírja még karja,

És, mintha fajtana, nagyot emel artáin,

E körben a fegyvert hőtmege szalaxsodán.

Nafza most Bendit is fortélyával éle,

S, mint a könnyü evet, frötki egyet félre,

Fokadván, hirt' látták, hangos nevetésre,

Hlej de a for rá még gonoszbat is mére.

Mert filyegyent vesztve febes ugrás körbe,

Lemérte önhoffzás a homokos földre.

Erre lett még artáin hahola, de mennyi!

Alig mert a jámbor a földről felkelni.

Sági Balázst pedig rajosan eltették,

Egy efrét dicserke, a másik meg tettét,

Ugy kísérték őket a fegyveres házba,

Vasköntösét itten mindenik lerázta.....

IV.

Exalatt a lermek más képet öltöttek;

A szolgálattelvők forognak, sűrűnek,

Perített asztalok várnak a vendégre,

Mert dús estebédnek néznek ám eléje.

Sági Hámos köztök jár, kel, mint a villám,

Helyt foglalni kit-kit kérvén, utaridván,

Ügyelvén arra is, hogy nők közlebe

Pohártöltő férfi (s mulattató) legyen.

~~Mit-mindent hordtatt fel ezüst edényekben,~~

~~Ha tudtam volna is, már biz' elfeledtem,~~

~~A végét bevárni sok már alig győzte,~~

~~Howargott a légben jó ételek göze.~~

A vendégeket tehát helyet foglalónak

S megindult csörgése késétnek, villáknak,

Csak (mert, ki rá nézett, mosolygott,) jó Bendi

Hobb szeretne látni az asztal alatt lenni.

Mit-mindent hordtatt fel ezüst edényekben,

Ha tudtam volna is, már biz' elfeledtem.

A végét bevárni sok már alig győzte,

Howargott a légben jó ételek göze.

De vig tot nem lehet felköszöntés nélkül,

S „hallját, hallját” szótól a terem élénkül,

Mert poharat fog a megye alispánja, —

Övé az első szó, azt már megkívánja.

„Uram, uram, házzunk ura, szölok hozzád,

Figyelmedet szómól, kérlek, el ne vonnád...”

„Szállok elé,” felel Sági úr, s felatta,

Penyerét nyugosztva egy öblös pohárra.

„Régi mondás: sasnak sas a nemzedéke, —

S tekintsünk bár messze, vagy közel-vidékre,

(Herdi mondókáját,) ennek igaz voltát

A történetek is mindig megbizonyítják.

Sok virtus ékíté a Ságiak ösét,

Minden utódjára szállván ily dicsőség.

(Szemedbe mondom ezt, arást ne vedd szokom,

Szót adni igaznak még így is tartozom.)

Nyugodtan lehírhatsz te is a fiadra,
 Ősei jó hírért ki örökre kapta,
 Göt megbizonyító számtalan jelekkel,
 Hogy idővel még tán nagyobbra mehet fel.

Ismerjük erényit, nem is azért jöttünk,
 Hogy a dicséretét terjeszszük közöttünk,
 Seleknek jósága, lestnek edzett ismer
 Hírnevét önmagá örök lapra írja.

Ma napnak gyűltünk megünneplésére,
 Mely az ifjú Kornak határa, mesgyéje,
 Azon túl az ember, férfi korba lépve,
 Kiszáll a selekvéi saigas mezejére.

Ma érte el fiad ezt a dicső napot,
 I hogy elérte, róla bizonyrágot adott,
 Tegyen bizonyrágot még sok, sok éven át,
 Szívem így mondja ki igaz kívánatát."

Éljen Sági Balázs, — kiálták mind, — éljen,
 Csak Ordi hallgatott len az a ftalvégen;

Túlt volna, gondolá, minden virtus bele,
 Én ügyességemen ma hogy így túltve.

Sági Gábornak meg fel-feltündökölnék
 Szemén gyémántjai a belső örömnék,
 Mert apai szívöl, legyen bár kemény és
 Ford, nem hal ki végkép a szülei érés.

Nagyon meghatotta őt ez ékes beszéd,
 Miforrásra azért serkenté is eszt,
 És szólott ilyenképen: "Atyai szívemnek
 É szavak (més mondjam!) bizony jól eshetnek.

Nem az én érdemen, égiek végzése,
 Hogy jó mag van vetve a fiam keblébe,
 Azt meg neki lehet isaki tudni érdemül,
 Ha a jó mag kikelt és fává terebül.

Elismerem én is az ő érdemeit,
 Illo, jutalmát is azoknak vegge itt, —
 Nem nagy bár, elönek elég e jutalom:
 Ságijfalvát neki örökre átadom.

Lakja a kastélyát, földjeit művelje,
 Szorítom ezt mégis ilyen feltételre:
 Nagykorúságból egy év ne teljék el,
 É s ofra meg kegyeret egy szép feleséggel!"

Helyeslék mindnyájan e bölis rendelkezést,
 (É nem egy kis lány keblein havar keletkerék!)
 Csak Ugarszeginek nem tették az egész,
 Mert ő vala ilyen felkösztetésre kész.

No de nagyon sokat nem vesztettünk talán,
 Nem gyöngörködhetvén Hsigmond főnökletán,
 Érdekesebb, amit Sági Balázs monda,
 Higgadtan, komolyan és jól megfontolva:

"Kösztönöm, ur-atyám, gondoskodásodat,
 Erete szívbeli háilámat is fogadd, —
 Törekvésem leszen azt megérdemelni,
 A mit eddig lettem, bizony az még femmi.

Hogy feltételt szabtál, helyén van az nagyon,
 Mert így örökre enyém már a vagyon.

Feljénittem azt, mielőtt kifrabtad,
 Kedves hitestársat szemelvén magamnak.

Titeket 'hát úri, érdemes vendégek,
 Vendégeimül is szívesen szemléllek;
 Mához nyolczadnapra, ha szerencsém kedves,
 Saját kastélyomban hitvesem velem lesz."

Mint ha kis felhőből, uerőfényes nappal,
 Megered a zápor s a villám lecsappan,
 Olyan hatást leve a Balázs beszéde
 Mind ura-atyjára, mind a sok vendégre.

Ki gondolta volna! Sugják az affronyok,
 (Bár némely férfinak tették is a dolog,)
 Sok lányszívnek pedig tán hevesb verése
 A régi ütemhez újra visszatére.

De haragra gyújtá Sági Táuost rögtön,
 É nagyobb rüg lábával a padozott földön:
 "Szemkeltél, kölyök, de azt meg nem éred,
 Hogy híremem kívül legyen feleséged.

Nem vagyok-e apád, ki tanácsot adjak,
 Mily családból válassz hites társat magadnak,
 Durvadó melléből így tör ki haragja,
 Önmagát igazi képében mutatva.

De Balázs nyugodtan jüré tovább a fröt:
 "Nem ismer a férfi ebben tanácsadót, —
 Pedig kijelentéd, férfi-korba léptem,
 Magam intérem 'hát immóiron a léptem."

Tudom, ha meglátod, te is megfereved,
 Kit frivem választott, angyali hölgyemet,
 Durvogynod, sudd meg azt, ügyis felesleges:
 "Hittel köté hozzád őt már a frerzetes."

"Hittel köté hozzád, — az én tudtom nélkül,
 Szól s arca haragban pirúl, sárgul, kétkül,
 "Hittel köté hozzád?".... Ismételi Sági, —
 "Betetőzvék ezzel az ő gonoszsági!...."

Meghökkenne kissé e frökre a barát,
 S mögéje osonván csitita is Balázst,

Tudolá, lehet még rossz vége is ennek,
 Lipai düh elől térjen ki a gyermekt.

"Ne féj, öreg, — Karom megvéd bárki ellen,
 Én felelek azért, amit cselekedtem!"

Nyugtassa Balázs, de szól az: "Mik félnék én,
 Engemet Istennek erős Karja véolvén?"

"Ann hogy ily világnak ép' most eredeték,
 Nem nagy tisztessége bizony a vendégnek, —
 Hagyjátok is abba, nincs most idő arra,
 Hogy feleseljétek csak így lövőtelámba."

Majd a vendégeket meg Sánost körülfogják,
 Vitajokat hátha talán elnapolnák, —
 Mondogatják váltig: nem való er mára,
 De fravuk olyan, mint borsó falra hányva.

Sőt a fréid frö még olaj a porázson,
 Nem tartá meg Ságit, hogy így ne kiáltson:
 "Állátok a szitán, többet minék tudnék,
 A ki ezt efrörelé, hej annak ki jut még!"

Nárij, te vén bűbajos, csuhába bűjt sátni,
Készed leszen még a frorult ebek táncra
S az is, ki fiamat fremmel megigérte,
Hatalom visszáját megkapja majd érte.

Mert hogy? is csörgene erében nemes vér,
A ki ily dologban illemet sem ösmér,
S hitvesi fogadást teszen nagy titokba,
Ságiakkal bizony nem állhat egy forba.

De már e fravakra Balázs is felforlyan:

"Ami én bevallok, minczen az titokban,"

Mond, s villan a freme, — "a ki őt gyalázza,
Jobb, ha ne született volna e világra!

Töled, apám, sokon még sem veszem a fröt,
(A mit ejtél, loitom, haragnak szava vált),

De elmondom, mit még tartogatni vágyta
Ezen lettemre nért ligy világosságban....

Osök szellemének árnya leng felettünk,

Akkor dörögve ránt, ha-mi rosszat tettünk,

Am kiengeszteltem a fréid szellemek
Utunkra látlan is örömet hintenek.

Kik egykor küzdének élet-halál-harcot,
Mig e viszály-völgyén rövid éltől tartott,
A túlvilágon sem nyughatnak békében,
Ha visszavonás él unokák keblében.

E béke virága nyílt ki frivemben,
Hogy egy László-utódot feleségül vettem, —

Mert az ő.... (remetek napos-könyve írja),
A harlyáni árva: Malatinfeki Lilla...."

Ért s, mint fríven sebtett hatalmas oroszlan,
Nem nyughatik soká véret ugoló vacskán,
Balásznak sincs tovább maradás a itten....!

"Mit csinál, gondolja, az én drága kincsem?"

Gondolja és búcsút int a vendégeknek,
Nyolczadnapra, kéri, hogy jelenjenek meg,
És kíséretében a tisztos barátokat
A Sági Kastélynak háttal fordulának.

(ellen)

Csak veendőig ámulva egymásra tekintgettek,
 „Nemde, urak, régen hallottatok ilyet?”
 Szól mosolygva Sági, mintha jötték volna,
 É figyelmet sem vetne a történt dologra.

Pedig majd frét xüzza Kebelet a harag,
 (Sáfrít is, mert olykor ajakába harap,)
 De, hogy újat nyissa újra a jövedonek,
 Ajkain a beszéd ilyenképen ered meg:

„Szépen kirágrasztám bokorból a nyulat,
 Lokon esék Kisse bizony a fiúnak,
 No de majd megbékél a maga kenyerein,
 Haragjára sokat nem hederíték én.

Joharat üriték a jóvoltotokra, —
 Ideje, térjünk már megkeredett dologra;
 Hendüljön a zene, lányok, ifjak lányokra!
 Akad mindeniknek, így látom, itt párja.”

És fel is bontották az asztalt legottan,
 Fürgé fiatalság hamar lányokra toppan,

idősbeik pedig nagykomolyan néztek,
 — Elköltötték már ök az élet finmézét!

Meddig mulattak így, minsen feljegyezve,
 Pitymallott, hogy Sági tért hálóterembe,
 De fremét kerülte enyhet adó álmom,
 Csak forgolódték a fearvasbörös ágyon.

Mennyi nagy leve dől ekképen dugába,
 Hlaborgó elméje folyton csak az hányja.
 Várj, várj, gonosz barát, mindert te munkálád,
 De tudom az egyet, megadod az árat!

V.

Deh sok szépet mutat a dicő természet,
 Bármerre kutassad, bármerre fremléljed!
 Mindenütt Istennék remek munkája az,
 Hhol örök tél van is, vagy örökös tavasz...

Hlabodros sengeren ha szelíd nap támad,
 Bearanyozza a ködalkotta tájat,
 Tüzgolyója pedig a nyugalmas vízbe,
 Örjás pálmatorzsként, tűzoflopot ír le.

Majd viharos felhő rémesztő sötéte
 Ül a végtelenbe nyúló víz színére,
 Csak cikázó villám gyűjt olykor világot,
 Lóttatva az égre tajtékzó hullámot.

De amily csodát tesz Isten örök lelke,
 Az ingatag vizen látatlan lebegve:
 Ép úgy kitünteti fenségét, nagyságát,
 Égig nyúló sziklán, sivatag rónán át.....

Emitt tüzet okád egy esetlen orom,
 Hogy ember térdre hull, s felve fut a barom
 Amott meg a kék ég nagy végtelenségét
 Fénylő hópalástban karcsú szirtek érik.

I a hol a fénysugár semmiféle vesz el,
 Szeszt pírban futó gyilkos porral, széllel,
 Majd a lenyészésirás megöelő homokban
 Engye forrással a pálmaerdő ott van.....

De miért kalandoz leltem olyan messze,
 Ha Isten nagy művét láthatom közelbe?

Csak reád tekintek, bérzekt koronája,
 Melyet előrsül küldött ki a Mátra, —

Te-reád, széj Karancs, s ivelt homlokodra,
 (Isten keze lévén azon is lenyomva,)

Amint a nőgródi hegyek, halmok felett,
 Nyugalmas válladon az eget emeled.

Te-reád tekintek s öserdől homályán
 A vadúzó népet mintha most is látván,
 Melyet Sági Balázs szilaj kevelőtésre
 Melynyegzője napján ide felkísére.

De, hogy összefűzzem a beszédem sorát,
 Elmondom, mi történt közbe nyolcz napon át, —
 Azóta, hogy Balázs (bőszantván az atyjá,
 A vendégkoszorút szépen odahagyta. —

Pönzöl-szekerénelt csüggött már a rúdja,
 Hogy ők a baráttal indultanak útra,
 S a bús éjszakában mentek, meudegéltek, —
 A remetelakhoz, szürkült, hogy elértek.

A hosszú út mégis látszott rövidnek,
Mert sok fontos dolgot beszéltem itt meg,
Ném Sági haragja, kemény akaratja
Hogy vésses lehet még a kis zsellérlakra.

"Hó lenne bizony, ha feleséged innét
— Így szót a remete, — más vidékre vinne
"Elviszem — mond Balázs — de nem más vidék
Kastélyomnak legyen mai naptól éke.

Édesanyám lakott haláláig ottan,
Nincs annyi hiánya ékes bútorokba, —
Ruhás szekrénye is érintetlen áll még,
Hercegaasszonyok is gyönyörére válnék.

Az élőkamarát apám töltötte meg,
Hiányával hogy ott semminek se legyenek,
Úgy van, oda viszem, egy napot se várva,
Addig se maradjon a szegényke árván.

Akkor aztán dúlhat az apám haragja,
Dörgő szava csak a levegőt kavarja,

Mert kedves Lillámnak én leszek az öre,
"Vérszébe fut, a ki bántani, a dőre."

Elhümmögött a barát e fravakra kisé,
De, hogy helyben hagyja, nagy fejét billenté,
Balázs pedig, miként mondotta, így tett volt,
Hogy arany napfényrel lett ékes a mennybolt.

Hintós széklete, fedelese, ismét,
De melléje málhás szekereket is még,
És Sági falvának hegyi Kastélyában
Együtt csakhamar a legjobb házaspár van.

Lilla szorgalmasan átkutatott mindent,
Háztartásban nincsen, amit ő nem ismert,
É, kiket Balázs rendelt, jövé a családseg,
A szép napot által biz' ők sem hanyagították.

Mert Lilla parancsot mindenféle⁺ osztá,
Ahol hiányt látott, szépen rendbe hozta,
Elsőben a házat, azután a kertet,
É az udvar iziben paradicsomkert lett.

Jobb keze volt neki a nevelő-atyja,
Mert a szellemhárbau Balázs ezt sem hagyta,
Légy ily embere - jólt - früksege a hórnak,
Ha nem, megleszem őt mezsei ispánnak....

Hétfér áldozott le, hétfér serkent a nap,
Sági falván hogy a dolgok így folytának,
De vén Sági Sáros, tartván még haragja,
Lábát sem levé a fronszédos talajra.

Hérte őt a fia, esdeklett a barát,
Hörgetné poklokra ottalan haragát,
De hajthatlan maradt az, miként ércbálván
Vérben forgó szemén a harag csikázván.

Ízt hívé, nagy oka vagyon neki erre,
Felfogatva levén messzeérő leve,
Hogy sarját hirneves és gazdag családnak
Szerezné (tudta kit!) nőül a fiának....

Már a vendégek is, a kijelölt napra,
Sűrűen hajtottak a tágas udvarra, -

A hivatalosak mind megjelenének
Sötétára Balázs frép ifjú nejeinek.

Elő is hivatta feleségét Balázs,
Egyik üdvözölte, álmétkodott a más:

Pisony gyönyörűbbet kévés anyja frült meg,
Balázs válarítását mindnyájan bersülték.

Arán lakomára a terembe léptek,
Leve is kelete a dús estebednek,

Szép felköszöntések sűrűen hangzottak,
De fiéke üres volt vén Sági Sárosnak.

Ekkor, emelintvén termetes poharát,
Egy köhinte's után így frólott a barát:
"Arra is köszöntök, aki nincsen itten,
A jó Sági Sárosot áldja meg az Isten!"

Áldja meg jólt jókkal, nyugalmas elmével,
Amivel csak égi, földi jó nem, ér fel, -
Oltson fréldséget haragvó lelkébe,
Hogy unokáit majd gyönyörrel frémélje!"

Aldja meg, viszhangzók vendégek ajkánál,
De Reserves Keble Baláznak kitarál:

"Aldja meg, áldja meg, fiársor is kívánom,
De mit ér, ha most nincs vigadó lanyánon?!"

Haj a barátok sem kellett több, ezt hallván,

"Ha ma nincs, lesz holnap", pattog a szó ajkán,

"Ne nevéreték így engem szerzetesnek,

Gázi János holnap, ha itt nem jelen meg."

"Pedd meg azt, jó papom," burdítá őt Balázs,

De, hogy meglehesse, sok volt abban Tamás,

"Nagy vadászat lesz holnap a Harancson,

— Mindegyféle^t ki van adva már parancsom,

É a vadászat után egybegyűlünk újra,

Nem leend barátom, ki magát kibizsra,

Ha anyámat ide tereled akkorra,

Érdemed lesz, öreg, busás jósalomra."

Ély bezzéddel jökhadt vége a lakmónak,

Hogy az affonyfágotk ajksalföt bontának,

páros ával lérték, egymást üdverelve,
dám csevegésre a melléktermekbe.

A férfiak pedig nyergeltettek gyorsan,

Adószatjelerve hogy a küst megharsant,

Mert Balázs arra már mindent elintérett,

Hogy a vadásztanyán töltenék az éjelt....

Ódon vadászlatk ez a Harancs egy ormán,

Körfutó völgyekbe tekintve mogorván,

Ide indultanak, meg is érkerének,

Alvással nem töltvén féljelt az éjelt.

Szasz ablakokban fényes világ van most,

És leve a tanya vidám daltól hangos,

Mig kedve töltését minden megleglé,

Mi kis idő még van, legyen a nyugvásé.

De a Harancs ormán hamar kelt a hajnal,

Éküst Koszorúba foglalt piros arcuzal,

É hogy a vadászlatkba mosolyogva benéz,

Soknak álomtól volt még pillája nehéz.

De megharsant a Kürt s talpra keltek gyorsan
Keresi fegyverét ki a sarokban.

"Utánam," kiálta Balázs nagy-harsányan,

S, mint hadi nép vezért, követék mindnyájan.

Mol Balgó romjai egyre merednek,

Felkelt már a nap is, hogy oda érkeztek,

Pedig az volt Balázs elhatározása,

E völgyet verik fel az első hajtásra.

Vár a hajtó nép már nagy fa-kolompokkal,
Sűrűen el lévén állva minden oldal,

Mig egy rövid kürtfő hangosan jelenti,

Hogy a hajtás rögtön kezdetét veendi.....

Gázi Balázs pedig, hogy így reudet leve,

Elvált körülök: hara sig a füle, —

"Hát-ha," reménykedék, "sikerülne mégis, —

No meg látni vágyott már a feleségit.

Elő is szólta a hü öreg vadast,

Vadra ő inténi tovább a támadást, —

Rendet tartani a farka fokaságou.

Maga pedig rögtön megindula gyalog,

—Gajnálja, hogy lova vadafen maradt, —

Állalan vad erdőn megy, keresztül törve,

S nem egyszer süppedett harasztos gödörbe.

De, mikénten Balázs, olyan edzett bajnok,

Oda se néz holmi aprólékos bajnok,

Am jön még a java, hej Gázi kerüld ki:

Vad emsét s kölykeit hajtók raja üzi.

Felriásta hegyben odixott fészekből,

S most nyoloz malacrával itt csörtet keresztül, —

Haragos a sertés, hogy meghaborgatták,

Röfög, földre ünnögni engedvén az orrát.

El is ment volna tán, de vadász-szuevedély

Szaktorta serényebb kellő kellenél, —

Nosza, hogy Balázs is reájok pillanta,

Vepréglő fegyverét válláról lekapja.

Elkapja a fegyvert s rajok fűli sebet, —
 Hogy iramodjanak, az anya felröffen,
 De megfordul legott, sivilván egy malacz,
 Melynek öreg pósta bőre alá szaladt.

Taj most neked Sági, ékrevelt az állat,

Vicsorgó aggarral ellened is támad,

Hó, hogy az övedben ott a vadárkésed,
 Most ez a fenevad szétszaggatna téged.

Balázs is megretent, észlelve a veszélyt,

S a jobbnál bal lábát veti kisse elébb,

Ugy állott szilóirban, a támadást várva,

Hése markolatát froritván jobbajába.

És rohan az emse, véres farka nyitva,

Vad ordítása a levegőt hasítja, —

Egyet gondol Balázs s ez lön megmentése:

Nyílt száján bal karját könnyökig dőfé be.

Hijában az erőd fegyény emse mostan,

Aggarad szikrázva egymásra nem csattan.

Lúzódol is hátra: sok a jobból, véled,
 De Balázs nem táged, el is bánik véled.

Agaskodik immár a dühöngő állat,

Fullatva szájából tajtékzó nyálat,

Két első lábával a levegőt csépli, —

Nem jó lesz, ha eldül, Balázs úgy itéli.

S hamar a frügyébe tövig mártja kését,

Megforgatni benne hasotlag nem késéki,

Arstán kiragadta, a sötét vér csordul,

Sok malacz visítva fut pát a bokorból.

Egyet hörög arstán s lefordul a nagy vad,

Hó, hogy karod, Sági, idején kikaptad,

Birong eltört volna, ha magával rántja,

Igy csak a dolmányod ijja vesett karba.

Megborzada Balázs, hogy látja párátlau

A szörnyü bestiát elnyúlva hosszában, —

Sietett is onnet, nem ohajt több dusát,

Erein lankadtság most először fut át.

A harlyáni völgyben delett már a gulya,
 Remete lakóig végre hogy eljuta, —
 Megpihenek itten, gondolja magába, —
 De a hegyi exellás üresen találja.....

VI.

Nem alvól⁴) sokáig soha a remete,
 É ma még a szokottnál korábban felkele,
 Ki korán kel — tartja — aranyat lel, hej de
 Most más is sarkalta őt korán-kelésre.

Nefzteglő elméjén legnap adott frava,
 Gyengülvén az álom, mint nyíl átwillana;
 Pedig, ha a lélek éber gondra sertien,
 Nyugalomvágy frünit aronnal a testben.

Beszület paransa, hogy, török vagy frakad,
 Be kell váltani az egyzer adott fravat, —
 Be kell, be is fogom, uormogja magában,
 É mincseu nyugta tovább a darócros ágyban.

Mert, hogy, mit felvállalt, nem csekély feladat,
 Tízser is epébe jutott egy percz alatt, —

Az Úrnak nevében lássunk' hozzá tehát,
 É Ságfele^F homiar úton van a barát.

Ég ura pedig már a ságas folyosón
 Reggeli mellett ül s falatoz nagy-mohón,
 Midőn a remete fenhauzon üdverli:

"Valaki mit teszen, magának cselektzi."
 "Birony, öreg, talán netted is jól esnék,
 Én egy kis maradék, ily melleje, tessék, —
 Életes falattal megraktva a bendőd,
 Tan könnyebben mondasz arután jövedőt.

Tesztet a barátának ura enyelgése,
 Habár nem volt okos, azt hogy mire vélje, —
 No de, — így gondolja, — rossznak nem rossz kerdes,
 É mintha aréit jött vön, falatozni kezdett.

Mosolyogva nézse Sági a vendéget,
 Szivesen kínálja, — no csak, öreg, még, még, —
 Sötét piros borral serlegét is tölti,
 "Nem mindennapi ez" — szól — "arú s külföldi."

Íklelvén a barát, a nyelvét csetleuti,
 Pégi hámos pedig koczvintva sertkenti, —
 Ki gondolná, hogy, míg így öli a borral 5),
 Késfinű elméje gonoszrágot forral.

"Látom, kedvedre van, addszí hát Kobakom,
 Az előszobában ott függ a fogason,
 Megtöltöm, vidd hara, reggelelünk jó lesz,
 A fájt elűzi terhelt nyomortól ez."

Est mondván, megtölti a faszerszám-edényt,
 "No de még ne indulj, hogy megtöltem, azért."
 Pedig a barátnak eke ágán süszen,
 Hogy most fiker nélkül távozzék el innen.

És miként ha nyomná a fivét valami,
 Nagy lélekzet után hangjának szavai:
 "Jól van, jól van, Pégi, Köfrönöm jóvotod,
 De ne vegyed zokkon, ha fíhoz fíót soldokt."

Nem lakiti halandó emberben oly elme,
 Mely megtörtént dolgot nem történte teune;

Írók Isten négzi teremtmények sorsát,
 Ísz' sudod_z: áldása bőségben omol rád.

Miert állsz ellene most akarajának,
 Midőn rád még nagyobb örömek is várnak, —
 Fiadnak fiait kell még megáldanod,
 Hogy bús alkonyra ne hajoljon a napod.

Apró csemetéből emelkedik nagy fa,
 Vénységdre bizton nyughatol alatta, —
 Nincs több fiad egy nél, ápold e csemetét,
 Befordul oximered, ha est eltemeted.

Pedig eltemeted, sudom azt eléré),
 Ha fivéd nem lágyul, nem hajol feleje, —
 Nagyon-érző fivére keble meg nem bírja, hogy te
 Szereteted házat előtte csukod be.

Ó csak láttad volna, mily bús vala tegnap,
 Ársalánál helyed hogy el nem foglaltad,
 Megegett vön' fivéd, megegett vön' rajta,
 Hogy könnyje kicsordult, pedig nem akarta"....

Elkomorult arca Ságinak, ezt hallván,
Csak leste még a fiót a remete ajkán,
De elhallgatott ez, amattól várva szót,
Látta, befrödének hogy jó hatása volt.

"Jól mondottad, öreg," kezdé végre Sági,
"Ideje már fivém előtte hitárni, —
Meggbantott, az igaz, de legyen feledve,
Nem haragzom immár a kőnök gyerekre?"

"Hiszek a szavadnak," felel a remete,
"De jóindulatnak ez még csak kérdete,
Tegyed bizonyosságát mondásodnak, kérlek, —
Várni fognak téged már is a vendégek!"...

"Kerem veá, várni nem fognak hiába,
"Ott leszek estére a fiam házába."
Végzi Sági Sáros s jobbát oda nyújtja,
Kikisérvén artán vendégét az útra.

A remete pedig, vivén a Kobakot,
Haza felé vidám örömmel ballagott, —

Sági néz utána s a markába nevet:
"Isten legyen, barát, most irgalmas neked!"...

Végre a remete érkerék lakába,
S, uram fia, ifjú Ságil ott találja,
Ott találja alva, falmatöket-ágyon,
Talan elfáradott, gondolja, nem bántom.

De Balárs felferkent, nem aludt ő mélyen,
Inkább kimerülés lankasztja testében, —
El is panaszolta, mi oka van annak,
Festvén sámadását ama feuevadnak.

"Sófagos nagy Isten, — no de csak-hogy itt vagy,
— Mond a barát, — bizony csoda, hogy lebirtad,
Nesze, hörpints egyet, az apádtól hozom, —
A gvardián sem él ily hatalmas boron.

Ez majd visszaadja meglankadt erődöt,
Artán nagyobb dolgot tárok fel előtted."
E s hörpintett Balárs, jót is esett neki,
Nőni ímain az erőt máris érzi.

Hát még, hogy a barát elmondá, mi történt!
 Felugrott ültéből az ifjú kústént,
 "Aldjon meg, szent atyám, — mond — az Isten érte."
 S az ist házzát mindjárt gyors léptekkel mérte.....

Gázi Péter is, hogy a fravának álljon,
 Nem sétált fokáig a fréles tornácron,
 De megindult s mene fia kastélyába, —
 A fok szép nőt ottan mind együtt találta.

Haj, haj, ki jön emitt, kiáltának ezek,
 S tapsoltak örömben picxi, puha kezek, —
 Baláznak az apja! Nosza, elő Lillát!
 De ne mondjátok meg, hogy, ha bejö, kit lát.

És futottak érte, el is hozták szépen,
 A főző-kamál még most is a kezében,
 De eldobta gyorsan, hogy Gázit meglátta,
 S, mint fűrgő özike, fröktött a nyakába.

Majd meg visszahökken: hát-ha ura-apját
 Sde nem szeretet érzései csalták.²

S, elborult arcának tisztá, derült ege,
 Arnyat vetvén rája a kétség fellege.

S, mint kit bűnben érnek lassan közeledék,
 Hogy sókka illesse ipa-ura kezét.

Gázi pedig látván angyali mivoltát,
 Karjai hó-vallát lágyan átkulcsolták.

"Ne félj tőlem, gyermek, nem haraggal jöttem,
 Kiengertelődés látható eme könnyben,
 Mely reveg pillámon." Grótt s sodák csudája,
 Könnyseptől csillogott csaknyan pillája.

Nem tudja, mi történt; meg van-e bűvölve,
 Hogy kemény fiúve ily puha köntöst ölte,
 Melyen, akit gyűlölt, ama lány szemének
 Nyilai ily hamar diadalt vezénelt.²

De úgy lön; mikként ha a víz lönggal égne,
 Önmagával Gázi jött ellenkezésbe:
 Megszerezte lötvést, kit gyűlölt löitásban, —
 Csak egy dologért van lelke még bánásban.

Egy dologért, de azt senki nem is tudja,
 Törvénnyel még, — szél s gyorsan kel utra, —
 „Ne búcsúzzunk — mondá — mindjárt itt leszek én,
 Csak meglátogatom az öreg remetém”.....

Torzik az út távol, jással hangos a lég,
 Megborzad a Sági, amiut közeledék, —
 Magas fölgy ha kidül, kicsit is levág a:
 Roid neherül Sági az Isten csapása!

Felholtan emelik Sági Balázs testét,
 Kik őt az útfélen kintjai közt lették,
 Szót alig liheg már, csak a többi jassat, —
 Hely magad fevéd ért, vén Sági, magadnak.

Mintha túlvilágról szólalna bús angyal,
 Szóla Sági Balázs csak szaggatva s halkkál:
 „Fáradt testtel jövé, ittam a borodból,
 Megköszönöm, atyám, majd ott a — síron túl!”

„Ó én eszeveszett, — ordita most Sáros,
 Előtte a gyászorsó immáron világos, —

Hely mérget kevertem a barát borába,
 Másnak szántam s esék a magam kövérére!”

Után mereven megállott, mint Szálfa,
 Dülledő szemekkel nézvé holt fiára, —
 Minden vér agyába, mint szilaj ló, futá, —
 Földre esett arccal, megüté a guta!.....

Torzik az út ismét, vadászok rajától
 Hangos a levegő közelben és távol;
 Lohaton ügetnek, a sok srákmólyt pedig
 Rudakon a hajtók csak alig emelik.

Hogy mi vár rajok, még senki sem tudja,
 — Hísfürkészhellen az égi végzés uja, —
 De lovas futár jön, kéri őket csendre, —
 Halottas ünnepnek így kívánván rendje.....

Szordított páros a gyászravatalon,
 Ó mily lelket rázó jelentéssel vagyon!
 Mely szaxadokon át, virágozott, pompázott,
 A fának kidöltét mily híven példázod!.....

Ligvak a harangok sági egphöz tornyán,
 Nisszarengi a hegy egy kedvün, magorván,
 Nagy diadalt ült ma a szörnyü halál itt:
 Pihenésre lették az utolsó Ságit!.....

Letörött virágnak földre hulló Szirma:
 Merre forduljon most a fregény büs Pilla?
 Augyalok susogják az augyal lélkébe:
 Boldogságodnak már itt a földön vége!

És megérti ő a fellemegeti intelmét,
 Öröme napjai immáron kitelvők,
 Hefzteségét semmi nem pótolja többé,
 Ment és kardafüzerek fátjolát felötté.

A barát is, végre jutván ott a konvent,
 Szívalta fészkeből (mégis jobb tán ott leut),
 É vevén bibliáját, botot is kezébe,
 Fataipú farukban vissza tért Szécsénybe.

De nem soká élt itt, meg volt érve arra,
 Hogy a cxinteremben csontjait levakja,

Tejfőjára vesvén jó fráter Alexi:
 "Valaki mit tesz, magának cselekszi!"

*

*

*

Pégen történt mindez; magam se tudom már,
 Ki nekem befrélte, a vén palóc hol jár,
 Élveri-e még a nedüt, mit bor-ág hoz,
 Vagy meglért, a jámbor, leremtő urához?

Mert, hogy, amin kerdeim, végerzem is azzal:
 Mindnyájunkéit eljö az a Kafzós augyal,
 É letörli arcunkról az élet himporát,
 Pihenünk arután sok, sok fraxadon át.

De a lélek, hiszem, élni fog örökre,
 A ki milyen vala: jó vagy rossz körökbe.
 A jókat Istennék bö' kegyelme védje,
 É kívánat legyen gyarló munkám vége!

Liquor a horant...
Nissarad...
Nagy diadal...
Pihenésre...

Hogyan...
Merre fordult...
Hogyan...
Boldogpogodnak...

Es...
Orome...
Hepsteveget...

De...
Lezlatte...
Fatalpu...

De nem...
Hogy a...

Tegyeketek.

1. "Hegyes törés hátsóval nyakfáirtébe mártja." — "Aha"
láncoságban jegyzem meg, hogy ez elbeszélés történeti
nézőpontjában mindenütt a legújabbban felderített adatokat
vettem fel; ehkép jött a chronisták hagyományos
csákány helyére a tör, mint a "külföldet maj"
moló udvari szólásokkal is megférőbb, s így ma"
ra el a felkapott "Cselényi" vezetéknév, melyen
Robert Károly idejében még csak indigenáknál volt, és
magyar családoknál nem. Ha "Cselen" (Chelen) nem
pogány név, akkor nem is lehet egyéb, mint Hilián-
ból (Cellanno) alkotott keresztnév. Ha a Ságiak elődei
Cselényiek lettek volna, bizony nem váltak volna Sági,
akká de soha.

2. "Malatinszki néven..." Ezen legegyszerűs név,
vel helyettesítem a latinos "Amalcio" elnevezést. A mai
Malatinszky-ak családfájának egy ága few hajlik meg
azért, hogy eredetük ily módon a Lách-családdal,
mely az Arpád-korszak derekán már főrangban
virágozott, kapcsolatba hozatni látszik.

3. "Mit a Sátorozás csakhamar itt ért el." — "Valószínű"
legős szokáson avagy talán még pogány Szentar"
táson alapuló s a Sátoralabli mennyereses ágytól
vett palócz kifejezés. Sátoroz az affony, anyai,
mint gyermekágyat fektetik. Szépsege és találó vol"
ta miatt ép így ajánlatos kifejezés, mint megle"
ző gyöngödsége által.

4. „Nem alvól sokáig soha a nemete”. — Alvól = szo.
 Kott aludni. A gyakorító igék képzésének e nemét csak
 a tösgyökeres palócoknál (magam is az levén,) talál-
 láltam közhasználatosnak. Bármely ige féligmű-
 idejűek második fremélye ragozható igezőnek
 neve, a cselekvés gyakorításának oly őseredeti alak-
 ját nyerjük, melyet csak a „fotni” segédigével va-
 gyunk képesek máskülönben kifejezni. (Kér, kérel =
 Kérni fotlott; jár, járól = járni fotlott; egészen más
 jelentésű, mint a járkál.) Hogy ezen alak hajdan
 általános használatnak örveudett, mutatja az, hogy
 a „hálól” (hálui fotlott) igeben még most is általá-
 nos használatú. — Ez és ily alakok tyból való fel-
 karolása nyelvünknek tetemesen gazdagítan-
 bizonyoság rá az, hogy a fotni segédigével a jövő
 idő képzése euphonia tekintetében lehetetlen, míg
 a palóc itt legkevésbé sem akad meg, mondván
 például: fog hálólui, (fog hálui fotlói); fog járól-
 ni (fog járni fotlói — brrr). Azt hiszem a magyar
 tudományos akadémia nem csekélyet leudítene
 nyelvminvelési törekvéseinben, ha ilyenek és hason-
 lók közvetlen megfigyelése és méltatása negett,
 e tekintetben a palóc nyelvírás valószínűsége
 bányá levén, Kebeleéből úgy bürgó frakkudást küldte
 nek. (M. o. Pinter S. „a palócokról” írt népismerke-
 kő tanulmányával. 29 s köv. lap.)

5. „öli a borral” — azaz nagyon kínálja, palócos
 kitétel.
 6. „tudom azt előre”, — hasonlóképp ez is, még pedig
 a javából, e helyett „előre”.

177. p. A
 Kelt aludni. A gyathorító igék képzésének...
 a képzés...
 laliam kórhafanal...
 idejévek. más odik fremlye magorhato iget...
 veve, a cselekvés gyathorításának oly öseredeti alak...
 jat nyerjük, melyet csak a "fokni" segédigével va...
 gyunk képezek máskülönben kifejezmi. (Kér, kérel =
 kérem fokolt; jár, járál = járom fokolt; egészen más
 jelentésű, mint a járhal.) Hogy ezen alak hajdan
 általános használatuak örveudett, mutatja az, hogy
 a "hálal" (hálom fokolt) igében még most is általá...
 niss használják. — Ez is ily alaktól nyúló fel...
 Karolcsa nyelvtanunkat tetemesen gazdagítaná...
 bizonyoság rá az, hogy a fokni segédigével a jövő...
 ido képzése euphonia tekintetében lehetséges, mint
 a példák itt láthatók...
 példaul. fog járál; (fog járál); fog járál...
 ni (fog járom fokolt) — brr...
 tudományos Akadémia nem csak a nyelv tanulási...
 nyelvtanunkat a törökösöknek; ha ilyenek is hajon...
 tók körében megfigyelése és melltatása megett...
 a tekintetbe a példák nyelvtanias valóságos kineve...
 banya nyelv, Katalából úgyburogó feathudost küld...
 ne ki. (M. Pinter J. "a példákrol" itt népszerű...
 to tanulmány avat. 29. köv. lap.)

